

‘Certificering toont aan dat het hout uit een goed beheerd bos komt’

Tekst: Olav Lammers

“Wij staan heel positief tegenover certificering, mits het een voldoende hoge standaard kent, dat het ook werkelijk goed bosbeheer garandeert. Het is bovendien een van de weinige middelen die we hebben om aan te tonen dat het hout ook uit een goed beheerd bos komt en alle tussenliggende schakels dicht zijn”, zo stelt Mark van Benthem van Probos.

Het kennis en innovatiecentrum stichting Probos, zet zich in voor bosuitbreiding in zowel Nederland als daar buiten, maar vooral voor een goede functievervulling van het bos. Een van de activiteiten van Probos is het bijhouden van statistieken voor het Nederlandse bos en het houtgebruik in Nederland. Verder worden trainingen gegeven aan bosbeheerders, zoals medewerkers van Staatsbosbeheer, waarbij ondermeer de cultuurhistorie van bepaalde bossen en zaken als biodiversiteit aan de orde komen. Van Benthem vertelt dat Nederland 92 procent van zijn hout importeert. “En dat trekt een zware wissel op de bossen elders. Dan is het wel belangrijk dat je weet dat het uit een goed beheerd bos komt. In die zin zijn wij ook verheugd met de Toetsingscommissie Inkoop Hout (TPAC), die namens de overheid richtlijnen heeft gesteld waaraan certificeringssystemen dienen te voldoen en de systemen ook daaraan toetst.”

Samenwerking Bouwend Nederland

Van Benthem legt uit dat Probos heel direct te maken heeft met certificering. Enerzijds omdat Probos veel projecten uitvoert op het vlak van duurzaam houtgebruik en ook actief is in het promoten van gebruik van gecertificeerd hout. Zo wordt bijvoorbeeld samengewerkt met Bouwend Nederland om de keten van bos naar consument zo goed mogelijk dicht te timmeren. Van Benthem: “Wij informeren de achterban, dus bouwbedrijven in Nederland, dat zij ook een belangrijke schakel zijn in die keten. Dat werd tot voor kort nog niet echt ingezien door de bouwbedrijven. Verder is Probos al zo’n vier jaar bezig om inkopers van de overheid binnen het project ‘Hout: op naar 100 procent duurzaam inkopen’ te informeren. Het inkoopbeleid was lange tijd onduidelijk. Men kent eigenlijk voornamelijk FSC, maar er is dus ook meer. En belangrijker: wij trainen hen in het daadwerkelijk invullen van het beleid. Verder geven wij updates uit en verspreiden die onder inkopers die met hout te maken hebben.”

Slechte naam

In de houtsector is veel geld verdiend en daar is ook door minder prettige partijen op ingesprongen, constateert Van Benthem. “Dat heeft de houtsector voor een deel een slechte

naam bezorgd en het product hout zelf ook. Dat is zonde, want er zijn maar weinig dusdanig milieuvriendelijke materialen als hout. Bovendien zet de sector momenteel goede stappen. Hoe tegenstrijdig het ook klinkt, het is ook van belang dat wij hout uit de tropen blijven gebruiken, mits aantoonbaar uit goed beheerde bossen. Het is namelijk belangrijk dat bossen een waarde - in dit geval geldelijk - vertegenwoordigen, zodat de kans dat het bos wordt omgevormd naar andere vormen van landgebruik minder groot is.”

Van Benthem waarschuwt ook voor de vele fabeltjes die de ronde doen over duurzaam hout. “Inkopers worden vaak op het verkeerde been gezet met allerlei verhalen. Als zij bijvoorbeeld op pad gaan voor FSC, wordt hen houtsoorten met een ander, onbekend keurmerk aangeboden met het verhaal dat het net zo duurzaam is. Of een verhaaltje als: ‘dit hout komt niet uit de tropen, dus is het duurzaam’. Het is dus zeer belangrijk dat een inkoper van wanten weet en bij voorkeur zaken doet met CoC-gecertificeerde (Chain of Custody) bedrijven. Alleen zij mogen daadwerkelijk claimen duurzaam gecertificeerd hout te leveren. Zij worden daarop ook gecontroleerd en zij kennen de weg.”

Integreren in contract

Volgens Van Benthem zou de voorwaarde voor het leveren van gecertificeerd hout geïntegreerd moeten worden in contracten. “Als je dus het juiste bestek op de markt brengt en een bedrijf schrijft zich in op dat bestek, betekent dat dat hij zich ook

moet conformeren aan dat bestek. En op het moment dat hij zich niet aan het bestek houdt, houdt hij zich dus niet aan de opdracht en kun je hem daar verantwoordelijk voor stellen. Hout is een van de vele materialen die wellicht voorbij komen in zo’n contract. Het kan dus best lastig zijn bij een groot contract daar goed toezicht op te houden. De kennis over hoe te controleren of wat gevraagd wordt, ook is geleverd, neemt vlot toe. Bovendien wordt er naar andere manieren van controleren gekeken, bijvoorbeeld om bij een accountantscontrole ook duurzaam geproduceerd hout mee te nemen.”

Een ander hardnekkig fabeltje, vooral onder particulieren, zo vervolgt Van Benthem zijn verhaal, is dat gecertificeerd hout ook per definitie kwalitatief beter is. “Op het moment dat het een certificaat heeft van duurzaam bosbeheer, zegt het alleen dat het afkomstig is uit een goed beheerd bos. Het zegt echter niets over kwaliteit, zelfs niet of het milieuvriendelijk is of niet.”

Prijsverschil kleiner

Van Benthem constateert verder dat het prijsverschil tussen wel of niet gecertificeerd hout steeds kleiner wordt. “Voor naaldhout en plaatmaterialen met certificaat is er nauwelijks nog sprake van een meerprijs. Voor hardhout uit de tropen en enigszins ook uit de gematigde zone kan er wel degelijk sprake zijn van een meerprijs die 10-25 procent hoger kan liggen. Dus dat is aanzienlijk. Maar het is ook wel weer belangrijk om je te realiseren dat het puur om de kostprijs van de grondstof hout gaat. Dat is vaak maar een minimaal aandeel in het geheel, en er is netjes belasting over betaald, eerlijke lonen, et cetera. Het is dus niet zo vreemd dat het inderdaad wat duurder is. Maar het besluit van de EU om illegaal hout te weren, is een prachtige ontwikkeling. Hoewel het nog wel even op zich laat wachten. Het is heel belangrijk dat aantoonbaar goed geproduceerd hout, niet langer hoeft te concurreren met illegaal hout en er een eerlijk speelveld ontstaat. Heel belangrijk, want als het prijsargument wegvalt, wil iedereen natuurlijk het liefst een duurzaam product.”

Prestatie-eis

Ook gerelateerd aan de prijs, is het volgens Van Benthem belangrijk dat in de bestekbepalingen geen specifieke houtsoort wordt voorgeschreven, maar dat wordt uitgegaan van een prestatie-eis waaraan het hout zou moeten voldoen. “Wat je heel lang hebt kunnen zien en wat nog steeds veel voorkomt, is dat bijvoorbeeld gevraagd wordt om FSC Meranti. Dat is pas recent beschikbaar en omdat iedereen erom vraagt, betaal je de hoofdprijs. Zeker als je voor vol hout gaat. Maar er zijn veel houtsoorten die voor diezelfde toepassing ook geschikt zijn, en prijstechnisch mogelijk veel interessanter. Dat is ook veel beter voor het bos, want met duurzaam bosbeheer kijk je naar wat het bos kan leveren, in plaats van dat je roofofbouw pleegt op een beperkt aantal soorten. De recent ontwikkelde houtdatabase (www.houtdatabase.nl) is daarbij een handig hulpmiddel. Meranti en Merbau zijn klassieke houtsoorten die al decennia lang gebruikt worden voor kozijnen, deuren, maar worden wel steeds schaarser. De houtsector is in de regel een vrij traditionele sector. Men is altijd gewend geweest ermee te werken en veel timmerfabrieken blijven eraan vasthouden. In de GWW-sector is dat gelukkig al sterk aan het veranderen.” ■

Bron: Mark van Benthem, Probos